

Av hesum er fíggarligi førimunur okkara treytaður

Tá javnaðarmenn hava brúkt málberingina plan-ekonomi, hava summir nýtt høvi til at speikera teir fyrri tað. Men vit kunnu í dag konstatara, at henda talan um skil í fígging av landsins viðurskiptum, er einasta gongda leiðin.

Longu í skriftinum, sum varð sent út av Javnaðarflokkinum í 1944 »Arbeiði til øll á sjógvi og á landi«, sigur flokkurin støðu sína í hesum máli.

Har verður m.a. ført fram:

Milljónaherar í teimum ymsu stóru londunum, hundraðtúsundtal av monnum í teimum smærru londunum knúgvadust til jarðar av arbeiðsloysins forbannisi. Pindust í svogd, hálv- og heilnakin og heimleys.

Hetta óskil. Hetta ólag. Hetta ókristiliga hjartaløysi, hin versta frukin av planloysinum, ræðast menn at koma aftur í. Ti hugsa menn allastaðni um, hvussu teir skulu stjórna landi og fólkum fyrri at sleppa undan hesum »skili, ólagi og hjartaløysi!«

Hvussu teir kundu rima frá tí ræðuliga og ómenniskjaliga kapitalistiska stýrslagnum. Allastaðni rópa menn deyðadóm yvir ta gomlu verðina, ið setti órætt istaðin fyrri rætt, harðskap og valdteku istaðin fyrri rættvísni og menniskjaligheit.

Eitt av tí, ið menn nú tala mikið um, er ikki bert at skipa tað einstaka landið, men stóran part av heiminum planekonomiskt.

At skipa eitt land planekonomiskt, vil siga, at stýrið í landinum ansar eftir at framleiðslukeldurnar og virðini — vera so umsitin, at teir ymsu

framleiðsluhættirnar og tey ymsku virðini kunnu geva tað, ið fólkinum tørvar, og í einum tilikum skili, at nóg mikið verður til øll og at javnvág verður millum brúkið og framleiðsluna.

Tað hevur verið døgliga speirikið at javnaðarmonnum fyrri hesar sannleikar.

Men hevur tú fylgt bert eitt litið sindur við, so leggur tú til merkis, at hesir setningar, sum allatíðina hava staðið sum ein grundregla undir politikki javnaðarmanna, samsvara við nútíðar sannleikar hjá flestu fíggarfrøðingum, at neyðugt er at nýta teir mogleikar tú hevur, tær resursur tú hevur, so skinsamt, at fullt samsvar kann vera millum brúk, úrtøku og framleiðslu.

Kendi danski fíggarfrøðingurin, um hann nú er gamal, fyrrv. fíggar-málaráðharri (Vinstra) Torkild Kristensen sigur um støðuna í Danmark í samband við teir ymsu stóru grunnarnar: Iðvægt kann vi jo nu bruge de indefrosne dyrtidsportioner i ATP-fonden til de fornødne kapitaloverførsler. At de administreres af staten og arbejdsmarkedsparterne i foreninger er rimeligt. Disse må i fremtiden arbejde mere sammen.

Niðurstøðan er í grundtínn sama sum Javnaðarflokkin visti á longu síðst í krígsárunum, at vit í felagugu ansa eftir at virðini verða umsitin soleiðis, at javnvág verður millum framleiðslu og brúkið.

Tann socialdemokratiska hugsjónin, sum feroyski javnaðarflokkurin er ein partur av, setur sum sitt endamál, at tryggja landsins íbúgvum so góð kor sum gjørligt.

At skipa so fyrri at arbeiði verður til øll, at sosialur tryggileiki er tilsteður, um hóttafall berst á.

Vist eru hetta pen orð. Men hetta gerst ikki uttan so, at tað eydnast at føra ein politikk, ein skilapolitikk, ið setur førimunin hjá samfelagnum fremst.

Óg hann er jú treytaður av, at virðini øll verða skinsamiliga umsitin av samfelagnum, stjórnandi, virkandi, umstandi liðunum í landinum.

Skjótuleikin í framburðinum hevur helst kostað, kravt eykakostnað. Vit standa ofta fyrri tí, at stórar umleggingar verða holvar yvir okkum. Í tí dagliga arbeiðslivinum ella á øðrum økjum. Broytingarnar koma ofta, hvørt vit vilja tað ella ikki.

Við Javnaðarflokkinum sum stavnaflokk, eru skaptir arbeiðsmogleikar kring í landinum, tí tað varð virkað eftir teirri grundleggjandi receptini, at vit fyrst og fremst áttu at leggja stóðið undir samfelagið, so allar hendur gjørdust virkandi. Sjeyti-árin sannaðu hetta.

Vit vita væl, at enn eru tung tøk at taka.

Men stórbroytingar koma — og koma at koma, um tað eydnast Javnaðarflokkinum at fáa tað ávirkan, sum er neyðug, skulu vit gera okkara ávirkan galdandi.

Orðini í stevnuskrá Javnaðarflokksins hava ikki verið tómir setningar.

Mogleikar eru skaptir, so at nú er betri, tryggari, eydnurkari, meira spennandi tilvera sum borgari í Føroyum.

Teir politisku málsetningarnir sum Javnaðarflokkurin byggir á hava borið frukt.

Ein hovudsætningur í hesum er rokkin við mugu-

leikunum vit eiga í ríkisfelagsskapinum, sum Javnaðarflokkurin alla sína tíð hevur verið fortalari fyrri.

Í dag stendur fólka-tingsval fyrri durum.

Javnaðarflokkurin er heilur, har hann luttekur.

Soleiðis eisini í Fólkatínginum, í strembanini fyrri betri korum fyrri føroyska samfelagið.

Einhvør sum vil Føroyum væl, ger skyldu sína á valdegnum 10. januar 1984 — og gevur Javnaðarflokkinum atkvoðu sína.

J. Lindenskov

Úr frágreiðing Menningargrunnsins 1982/83 mynd av Vestmanna Skipasmiðju og við tekstinum: »Vestmanna Skipasmiðja, ið bleiv endurnýggjað og útbygd í 1980/81 hevur stóran týdning fyrri bygðina.«

John Smith: — Er hesin týðningur fíggarligt gevandi ella er ikki talan um tað øvuga?

Óli Jacobsen, fiskimannafelagsformaður og arbeiðsdekk/arbeiðsumstøður — Nevndin í Menningargrunni ídnaðarins og teknisku »ráðgevar«

Tá fólk nú hava fingið tutað oyruni full um hageriðing — góðskutrupuleikar — arbeiðsdekk umborð á okkara fiskiferum osfr., — so skal eg heilt stutt gera vart við, at tað, sum Óli Jacobsen, sigur í Oyggjatiðindi um at einki er gjørt til tess at geva fiskimonnum um- og atstøður til lógasetta rætta hageriðing av fiski umborð á okkara fiskiferum, ikki er heilt samsvarandi sannleikan, tí at tíðliga í vinnu 1964 sendi undirritaði inn uppskot til arbeiðsdekk til Føroya Landsstýri.

Fyrri at fáa hesar grundleggjandi »ideir« ígjøgn-um var eg saman við nøkrum vinmonnum noyddur at keypa eina totalt niðurkoyrda skipasmiðju og saman við hesum vin-

monnum, at fara undir at realisera ideirnar og taka tað fíggarliga skráðið, ið av hesum stóðst, einamest okkara politikarum og teirra teknisku ráðgevarum fyrri at takka — ið tá eins og nú mettu og meta skeivt.

Eg harmist um, at skipasmiðjan — tað er Vestmanna Skipasmiðja, ið talan er um — nú aftur er komin fíggarliga á gravarbakkan.

Eg harmist um, at henda skipasmiðjan aftaná at hava fingið í tiggjutals milliónum kr. til sokallaða nýmótagerð, nú er fullkomiliga tekniskt sæð lögð í oyði. Menn hava tekniskt/fíggarligt »útbyggt« seg fastar, soleiðis at skipasmiðjan er á sama støði, sum um ár hundraðskiftið, tá hon var stov-

sett í 1896.

At hugsa sær tiggjutals milliónir kr. og neyvan mogleika fyrri upptøku av skipum tiansheldur at byggja og sjóseta nýtilig skip.

Tað er fyrri meg og teir, ið tá lögdu út, bart út syrgiligt at siggja stasligu frágreiðingina frá Menningargrunninum, har ein sær mynd av einum donsk bygðum træbati, ið er útvið heiltvína so gamalt sum skipasmiðjan nú — í konserveraðum standi — sjálv er til aldurs.

Hetta er ein av orsökunum til hesi manglandi arbeiðsdekk, ið Óli Jacobsen nemur við.

Á júlum 1983
John Smith

Framhald av síðu 7

soleiðis at tann ið tigur hann samtykkir.

Við øðrum orðum feroyskir útróðarmenn eru bevisst koyrdir í óbøtiligt ófari har mogleiga einasti vegurin út av hesum ófari er ein feroyskt fíggarfrøðingur, ella av tí at hetta lánibann var sett í verk av donum, hvi ikki mogleiga ein Dansk fíggarfrøðingur endurgjaldsskipan — lík tí reint donsku, ið ætlanir vóru um at fáa viðtíknar í fólkatínginum í 1969? — er tað burturvíð

at spyrja um danir ikki kunnu taka destruktiónsætlaninar framaftur nú — fyrri at bota um negativu avleiðingarnar, ið hava staðist og standast og koma at standast av rossahandlinum í 1969/70.

Tað er ongantíð ovseint at fáa fram í ljósið — tað sum veruliga fór fram — tí spurningurin er um tað ikki er grundarlag fyrri einum endurgjaldsskravi móti donum.

Á júlum 1983
J. Smith

Bókin

»Virki og menning«

eftir Tórð Jóansson er komin í bókabúðirnar.

Fuglafjarðar Arbeiðsmannafelag

BJÓÐA IKKI MÆR!
EG KOYRI

